

Nr 265

Av herr **Magnusson** i Borås **m. fl.**, om *avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar.*

(Lika lydande med motion nr 308 i Första kammaren)

Enligt nuvarande rättsregler för svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar gäller — med det begränsade undantag som följer av den s. k. Annell-lagen — att deras vinster först beskattas hos bolaget eller föreningen och därefter, i den mån de utdelas, hos delägarna. Beträffande de kooperativa föreningarna har dubbelbeskattningen så till vida lindrats, att avdrag medges för utdelning i form av pristillägg, rabatter och liknande i förhållande till gjorda inköp eller försäljningar. Denna avdragsrätt innebär betydande fördelar för Kooperationen. Sålunda avsatte konsumentföreningarna år 1968 inte mindre än 172 268 000 kronor skattefritt.

Beträffande lånat kapital sker en annorlunda skattemässig behandling. För gäldräntor föreligger avdragsrätt för bolaget eller föreningen, och beskattningen sker därför endast en gång, d. v. s. hos långivaren.

Med hänsyn till denna stora frågas stora betydelse anser vi att en särskild utredning bör tillsättas. Denna utredning skall undersöka efter vilka alternativa riktlinjer en fullständig avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars inkomster kan tänkas ske och med ledning härav framlägga konkreta förslag för en integration av företagens och delägarnas inkomstskatt. Utredningen bör därvid studera de system för en mer eller mindre fullständig enkelbeskattning av aktiebolagsvinster som existerar i en del stater. Utvecklingen mot en enkelbeskattning kan sägas ha skett efter två system, det franska och det tyska.

Enligt det franska systemet, som även föreslagits i Kanada men där till 100 %, får aktieägaren betrakta hälften av den av bolaget inbetalade skatten som en förhandsinbetalning av aktieägarens egen skatt. Detta tillgår tekniskt sett så att, oavsett vad som händer med aktiebolagets vinst, så utgår skatt med 50 % på hela vinsten. Om aktiebolaget därefter delar ut 100 frs, erhåller aktieägaren en skatteavräkning på hälften av utdelningen, d. v. s. 50 frs. Aktieägaren uppger sedan i sin inkomstskattedeklaration dels de mottagna 100 frs, dels de 50 frs. Från den skatt han har att erlægga på detta belopp får han dra av 50 frs. Har han så låg marginalsatt att avdraget blir större än skatten, får han tillbaka överskjutande belopp.

Till dessa huvudregler har fogats en mängd specialregler, bl. a. för att garantera att aktiebolagen verkligen betalar 50 % skatt på den vinst som de delar ut. Normalt beskattas sålunda inte av aktiebolag intjänta inkomster i utlandet. Undantag från denna princip görs emellertid nu i de fall vinsterna utdelas. Vidare gäller, i syfte att tvinga fram utdelning, att tilläggsskatt måste erläggas för vinster som är mer än fem år gamla.

Det tyska systemet åter kännetecknas av att utdelad vinst i ett aktiebolag beskattas lindrigare än i bolaget fonderade vinstmedel. Enligt nu gällande skattesatser beskattas kvarhållen vinst med 51 % och utdelad vinst med 15. Trots att principen är enkel och klar har dock lagstiftningen med åren blivit tämligen komplicerad och försetts med många undantag. Bl. a. gäller den beskrivna regeln endast aktiebolag med många aktieägare. Dessutom är skillnaden i beskattning mellan utdelad och fonderad vinst mycket mindre än vad regeln vid första anblicken ger vid handen. Aktiebolaget måste nämligen för att kunna betala skatten med 15 % tjäna ihop vinstmedel, vilka kommer att beskattas med 51 %. Reellt innebär således den 15 %-iga skatten på utdelad vinst en skatt på 23,44 %.

Genom att den lägre skattesatsen endast tillämpas för utdelning som sker av årets vinst uppstår speciella problem när ett bolag, som självt äger aktier, inte vidareutdelar vinstmedlen. För att förebygga att en fondering av sådana medel skulle kunna ske billigt, beskattas sådana mottagna icke vidareutdelade utdelningar med s. k. Nachsteuer av 36 %.

Under EEC:s första tid påverkades Brysselkommissionen av det västtyska systemet. Sålunda rekommenderades dess principer i den s. k. Neumarkrapporten. Under senare tid synes dock det franska systemet ha vunnit många förespråkare inom den Ekonomiska gemenskapen. Detta förhållande torde utredningen taga i beaktande.

Med stöd av det ovan anförda hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag om avveckling av dubbelbeskattning av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars vinster enligt de riktlinjer som ovan framförts.

Stockholm den 22 januari 1970

Tage Magnusson (m)
i Borås

Gunnar Oskarson (m)

C. G. Regnéll (m)

Arvid Enarsson (m)

Erik Hovhammar (m)